

Goede vrijdag 2012

Welkom

Ingetogen dienst. Stil de kerk verlaten. Stil tijdens de collecte.

Medewerking van een gelegenheidskoor.

Votum

Groet

Amen

We zongen steeds bij het doven van de kaars in de 40dagen tijd uit Tussentijds.

Tussentijds 9 : 1 2 3 7 13 14.

Gebed = LvK 177: 1 2 3 6 7

Lvk 178 (koor, refrein met gemeente , behalve bij een na laatste couplet.)

Daarna zingt het koor over moeder Maria en wat er door haar heen ging bij het kruis waaraan haar zoon stierf, een Nederlandse bewerking, naar een vertaling van Gert Broekema, van het stabat mater.

Drie lezingen en korte overdenkingen.

De eerste lezing door Anneke Evink Marcus 15:27-32

korte overdenking

Ps 22:6

De tweede lezing is door Fanny Dusseljee Marcus 15:33-39

korte overdenking

ELB 116 (Glorie zij aan Jezus)

De derde lezing is Marcus 15:40-47; na de lezing wordt de Paaskaars gedoofd.

korte overdenking

LvK 87: 2 3 4

Gebed

Gij die U niet te God vond
om mens te worden

Gij die U niet te hoog vond
om u te vernederen

Gij die U niet te licht vond
voor onze duisternis

Gij die U niet te rechtvaardig vond
voor onze schuld

Gij die U niet te levend vond
voor onze dood

Gij die U niet te goed vond
voor onze nood

doe ons in deze nacht verstaan
hoe ver Uw liefde gaat:

tot in het hart van ons bestaan
en bekeer ons tot U:

maak ons verwonderd over uw gezindheid
en laat uw gezindheid

onder ons gewoon worden
ter wille van Uw goede NAAM op aarde,

Amen.

collecte

Opwekking verbinden we vaak met vrolijkheid en uitbundigheid, maar de bundel kent ook liederen die juist heel goed ingetogen gezongen kunnen worden. we zingen het met medewerking van het koor.

Na de zegen wil ik je vragen om het kerkgebouw in stilte te verlaten.

Opwekking 175 in de stilte van mijn hart

Zegen.

Marcus 15: 27-32

Een menigte van mensen met demonische grimassen. Zo verbeeldt de Vlaamse schilder uit de vijftiende eeuw, Jeroen Bosch, Christus en het kruis.

Een volgepropt schilderij. De een nog agressiever en spottender dan de ander.

Behalve onder het kruis weggestopt Simon van Cyrene die het kruis mee draagt, is de vrouw links (met die doek nog net zichtbaar in haar handen, Veronica) de enige die niet meedoet met dit demonische toneel. Zij heeft de doek in de hand waarmee ze het gezicht van Jezus heeft gedept, en waarin volgens de overlevering de afdruk van het gezicht van Jezus is afgezet. Veronica komt in de bijbel trouwens voor.

In het verhaal van Marcus is het een en al spot, en is Christus volkomen alleen onder deze demonische aanval.

Allen maken een lachertje van Jezus. De vele omstanders, want het kruis stond aan de doorgaande weg, het was immers bedoeld als afschrikwekkend voorbeeld door de Romeinen. Hard aanpakken dat asociale gespuis.

De omstanders die zich herinneren dat hij iets over hun religieuze trots gezegd had: de tempel. Hij zou die afbreken en weer opbouwen. Wat voelen ze zich gepakt in hun religieuze houvast. De tempel: God staat aan onze kant, kom daar niet aan. God is in ons midden, wij staan aan de goede kant, wij hebben geen verlosser nodig.

De geleerden, de Bijbelkenners, de hoogwaardigheidsbekleders, de priesters en religieuze experts: je bent toch redder? Nou red dan eerst maar jezelf. Kom van dat kruis af. Dan zullen we op onze knieën vallen. Je kunt jezelf niet eens redden.

Dat is de aanstoot van alle tijden, ook die van mijn eigen hart, waarin wij de machteloosheid van God niet kunnen plaatsen. God en de verlosser moeten de boel gewoon opknappen, onze problemen verhelpen, sterk zijn, krachtpatsers. De leugen die Jezus onderkende in de opmerking van Petrus dat God zeker zou verhoeden dat Jezus zou worden gedood, en als God het niet tegenhield, dan zou Petrus het wel doen. Wij kunnen het niet plaatsen dat God zwak is en ons redt door zelf reddeloos ten onder te gaan. Jezus zei toen tegen Petrus: "Ga terug, achter mij, Satan! Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen."

En behalve de omstanders, en de religieuze leiders, schelden ook zijn medeslachtoffers hem uit. Wat heb je nou aan hem als hij je niet van je problemen af kan helpen.

Al deze demonische stemmen die maar zo uit onze eigen mond kunnen komen, al die demonische verleidingen voor Jezus, maar hij is er blind voor en gaat zijn weg.

Ja, hij redt zichzelf niet, maar juist zo redt hij ons. Hij straft het kwaad niet af met kracht en geweld maar gaat er zelf onder door.

We zingen Psalm 22:6

Marcus 15:33-39

Het wordt donker. Drie uur duisternis.

We zien hier tegen een donkere achtergrond, de gekruisigde, een schilderij van een katholieke schilder uit Spanje, uit de tijd van de contrareformatie, Francisco de Zurbaran. Een fel realistische stijl, waarin de vleselijkheid van Christus goed tot uitdrukking komt. Met een duidelijk licht donker contrast. Christus licht op en hij hangt in de duisternis.

Verder zie je niets. De gezichten van de omstanders zijn verdwenen. Hier hangt alleen de gekruisigde. Het gaat nu in dit gedeelte van Marcus tussen Hem en God.

Dat is het diepste geheim van Goede Vrijdag. Het onttrekt zich aan ons oog. Het speelt zich af tussen Christus en God.

Midden op de dag hoort het helder licht te zijn, het is s middags 12 uur, en het duurt tot een uur of drie; maar het wordt donker alsof het nacht is, de omgekeerde wereld.

Maar zo hoort God ook licht te zijn. Maar hier is God in het duister gehuld. God is niet lichtend aanwezig. ja, God is licht, maar hier is hij ver weg. Hij reageert niet op de demonische spot van mensen om Christus heen. Hij laat met hem spotten.

Zelfs God trekt zich van hem terug. Christus hangt hier in de duisternis van de nacht, van de eenzaamheid, van de angst, van de dreiging. Van de godverlatenheid.

Verlaten door mijn eigen God. Mijn God, mijn God. Mijn eigen, persoonlijke God, mijn lieve Vader, in wie ik leef van eeuwigheid tot eeuwigheid. Waar bent U nu? Waarom? Waarom hebt u mij verlaten. Hij roept het in zijn moedertaal, het Aramees, zoals hij de psalm op schoot bij zijn moeder geleerd heeft.

Een oude psalm, die een algemeen menselijke ervaring verwoordt, van David, van jou en mij, dat je je stik alleen kunt voelen, dat God geen licht geeft, maar zich in duister hult.

Hoe wordt dat hier werkelijkheid. Gods zoon door God verlaten. Hij deelt in mijn duisternis.

Maar luister, ver weg staat de tempel, symbool van Gods aanwezigheid tussen de mensen.

Een tempel met een zwaar gordijn voor de troon van God, je loopt niet zo maar bij Hem binnen.

Maar nu Christus door God verlaten wordt, nu hij de duisternis ondergaat, nu scheurt het gordijn door een onzichtbare hand van boven naar beneden: je bent weer welkom, God laat zich vinden.

En als het nu donker is in je leven, kijk dan naar deze Christus in de duisternis.

We zingen Glorie zij aan Jezus.

Marcus 15:40-47 (daarna kaars doven)

Het derde tafereel in het drieluik van vanavond.

De bewening van Christus, een muurschildering in een kapel in Italië van Giotto.

Ik heb het gekozen vanwege de engelen die erop staan afgebeeld.

In het verhaal van Marcus komen de engelen hier nog niet voor, dat gebeurt pas bij de opstanding.

Maar dit verhaal van zijn kruisafname en begrafenis is in de compositie van Marcus wel duidelijk opgezet als voorspel van de opstanding van straks, van de doorbraak van de hemel op aarde.

Kijk maar eens naar de prominente plek van de vrouwen in dit stuk.

Wat doen ze eigenlijk? Wat voegen ze toe aan het verhaal?

Niks. Ze hebben van alles gedaan, ze zorgden voor Jezus toen het nog kon, toen hij vanuit het noorden naar Jeruzalem trok. Maar nu kunnen ze niks meer doen dan van een afstand staan kijken en getuige zijn van zijn sterven.

Ja, dat doen ze in dit verhaal. Ze zijn getuige. Zij zijn de enigen die zijn sterven, zijn begrafenis en straks ook zijn lege graf zullen zien.

En daarin verrichten zij en wij de grootste dienst aan Jezus. Getuigen zijn: niet van wat je zelf allemaal doet voor Hem, maar van wat hij allemaal deed voor ons en met ons.

Getuige zijn van wat er echt gebeurd is. Het is niet een moraal. Het is een gebeurtenis, hier op aarde, waar een boom zonder bladeren geworteld is in de tuin en waar de bomen weer in blad schieten als Christus opstaat uit de dood.

Dat is het evangelie. Echt gebeurd. Wat hij deed en doet. Voor ons, in onze plaats en in ons.

Hij stierf, zoals wij allen sterven vroeg of laat. Nee wacht, hij stierf, zodat wij al gestorven zijn: in de doop, om met hem op te staan in een nieuw leven.

Hij werd begraven, zoals wij allen een plek zullen vinden in de schoot van de aarde. Nee wacht, we zijn al begraven, met hem in de doop, onze oude leven ligt ver achter ons. Met hem in het graf.

Hij stond weer op uit dat graf, zoals ieder ooit zal opstaan die nu aandacht heeft voor de gekruisigde. Nee wacht, we zijn al opgestaan, in een nieuw leven.

De Heer is werkelijk gestorven. Getuigen te over: de vrouwen die hem kennen. Jozef die hem van het kruis af neemt. Pilatus die zich ervan vergewist. De Romeinse sergeant die zo diep onder de indruk was van de manier waarop Jezus stierf, de zoon van God.

Ja, het is echt, in onze wereld. Wij worden nieuwe mensen, heiligen die met Christus sterven en mogen opstaan.

Christus sterft. Wij mogen leven.

We zingen Liedboek 87: 2 3 4